

Nr 56.

Ankom till riksdagens kansli den 14 juni 1945 kl. 3 em.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 (nr 493) om begränsning i vissa fall av skatt till staten, jämte en i ämnet väckt motion.

I en den 11 maj 1945 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 315, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade

F ö r s l a g

till

förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 (nr 493) om begränsning i vissa fall av skatt till staten.

Häri genom förordnas, att vad i förordningen den 30 juni 1943 om begränsning i vissa fall av skatt till staten stadgas med avseende å skatt, som påförts skattskyldig på grund av taxering för taxeringsåret 1943¹, skall äga tillämpning jämväl i fråga om skatt, som påförts skattskyldig på grund av taxering för taxeringsåret 1945; skolandet därvid vad i förordningen sägs om år 1943 i stället avse år 1945.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Till utskottets behandling har överlämnats den i anledning av propositionen väckta motionen I: 403 av herrar *Gunnar Andersson* och *Mannerkantz*, vari hemställts, »att riksdagen måtte, med förklarande av att Kungl.

¹ Jfr 1944: 342.

Maj:ts prop. nr 315 icke kunnat oförändrad bifallas, antaga förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 om begränsning i vissa fall av skatt till staten med sådan ändring att spärren sättes vid ett procenttal av 85 och att under densamma inbegripas jämväl samtliga utskyl-der av kommunal karaktär sålunda även landstingsskatt och tingslagsmedel, samt att vederbörande utskott måtte utarbete nödig författningstext.»

Beträffande motiveringen för de i motionen framställda yrkandena får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Genom beslut vid 1942 och 1943 års riksdagar antogos särskilda förordningar om begränsning i vissa fall av skatt till staten, avseende skatter som påförts på grund av taxering för taxeringsåren 1942 och 1943. Dessa förordningar utfärdades den 18 juli 1942 (nr 644) och den 30 juni 1943 (nr 493).

För skatter som påförts på grund av taxering för taxeringsåret 1944 gäller förordningen den 15 juni 1944 (nr 342) angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 (nr 493) om begränsning i vissa fall av skatt till staten.

Av de bestämmelser, som sålunda gälla i fråga om skatter påförda på grund av taxering för taxeringsåret 1944, må följande här återgivas.

Fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret eller som här stadigvarande vistats, så ock oskift dödsbo efter person, som vid dödsfallet var här bosatt eller här stadigvarande vistades, äger under de förutsättningar och i den omfattning som i förordningen sägs åtnjuta avkortning av den skattskyldige på grund av taxering för taxeringsåret 1944 påförd statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och värnsskatt eller restitution av redan erlagd sådan skatt eller båda dessa förmåner i förening. Avkortning av påförd skatt och restitution av erlagd skatt skola avse det belopp, varmed den skattskyldige på grund av taxering för taxeringsåret 1944 påförd statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt och särskild skatt å förmögenhet sammanlagt överstiga 80 procent av den för honom samma år enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomsten ökad med det belopp, varmed avdrag för erlagda allmänna skatter jämlikt 4 § sistnämnda förordning må hava vid taxeringen medgivits, men minskad i förekommande fall med den skattskyldige för samma år påförd krigskonjunkturskatt. Avkortningen och restitutionen må dock sammanlagt högst omfatta summan av den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten samt värnsskatten. Ansökan om avkortning eller restitution skall vara vederbörande myndighet till handa inom natt och år efter det sökanden avforrats utskylderna i fråga.

Bestämmelserna i förevarande ämne beträffande taxeringsåren 1942—1944 ha sålunda såtillvida varit av begränsad räckvidd, att reglerna om skatte-spärren anknutit endast till statsskatterna. Denna utformning av skatte-spärren har i olika sammanhang blivit föremål för erinran. Sålunda har

1944 års bevillningsutskott i anledning av då väckta motioner angående utvidgning av skattespärren till att gälla även kommunalutskylder i sitt betänkande nr 40 uttalat, att det syntes önskvärt att frågan huruvida och under vilka förutsättningar kommunalutskylder lämpligen kunde inordnas under reglerna om skattespärren närmare undersöktes, samt att, därest en sådan utvidgning ansåges kunna och bära genomföras, det procenttal av den taxerade inkomsten, vid vilket reduktionen skulle inträda, torde bära höjas.

I en inom finansdepartementet upprättad, den 15 februari 1945 dagtecknad *promemoria angående fortsatt lagstiftning om en skattespärr* ha behandlats spörsmålen om en förlängning av lagstiftningen på förevarande område och om den närmare utformningen av en dylik lagstiftning. Vid promemorian fanns fogat förslag till förordning om begränsning i vissa fall av skatt till staten, avseende skatter som påföras på grund av taxering för taxeringsåret 1945. I promemorian har förordats sådan omläggning av ifrågavarande lagstiftning, att skattespärren skulle anknyta ej blott till statsskatterna utan även till den allmänna kommunalskatten. Vidare har i promemorian föreslagits, att det procenttal, vid vilket reduktionen inträder, skulle höjas från 80 till 90.

Över promemorian ha, efter remiss, *yttranden* avgivits av ett flertal myndigheter. Därvid ha vissa erinringar framförts mot den i promemorian förordade utformningen av reglerna om skattespärren. Sålunda har invänts, att även landstingsmedel och tingshusmedel borde inräknas i de skatter, vilka skulle omfattas av skattespärren. Vidare har i flera remissyttranden anmärkts, att den i promemorian förordade höjningen av procenttalet från 80 till 90 skulle medföra, att de skattskyldiga i vissa fall komme i en sämre ställning än enligt hittills gällande regler. Under hänvisning därtill har i ett flertal yttranden föreslagits, att procenttalet skulle sänkas till exempelvis 85. I ett av yttrandena har uttalats, att om procenttalet icke kunde sättas lägre än 90 någon ändring icke borde ske i de nu gällande bestämmelserna.

Till stöd för det i propositionen framlagda förslaget har *departementschefen* uttalat, att de skäl, som tidigare åberopats för en särskild lagstiftning om begränsning i vissa fall av skatt till staten, alltjämt torde föreligga, varför departementschefen tillstyrkte, att denna lagstiftning erhöles förlängd giltighet under ytterligare ett år. Vidare har departementschefen anfört bland annat följande:

»För egen del skulle jag i och för sig icke ha något att erinra mot att reglerna om skattespärren erhöles den utformningen, att därunder inordnades såväl statliga skatter som allmän kommunalskatt, landstingsmedel och tingshusmedel. En dylik omläggning av skattespärren borde, såsom även bevillningsutskottet förutsatt, föranleda att det hittills gällande procenttalet 80 höjdes; och härvid torde annat alternativ knappast bära ifrågakomma än en höjning av procenttalet till 90.

Därest skattespärren utformades på nu angivet sätt komme emellertid reduktionsreglerna att i vissa fall ställa sig mindre förmånliga för de skattskyldiga än vad för närvarande är fallet. Vidare bör den omständigheten tagas i

beaktande, att en utvidgning av skattespärren till att avse jämväl andra utskylder än de statliga komme att medföra vissa praktiska svårigheter. Vid sådant förhållande och då det kan förväntas, att frågan om skatteskälornas utformning vid den statliga beskattningen kommer att i en nära framtid upptagas till omprövning, synas övertvägande skäl tala för att den nuvarande lagstiftningen på detta område tills vidare bibehålles oförändrad.»

I den förevarande *motionen* har till stöd för de däri framställda yrkandena anförts bland annat följande. 1944 års bevillningsutskott hade icke blott framhållit önskvärdheten av en utredning angående utvidgning av skattespärren till att gälla även kommunalutskylder utan även antytt vissa riktlinjer för frågans lösning, vilket måste anses innebära ett understrykande av utskottets positiva inställning till saken. Den inom finansdepartementet utarbetade promemorian utmynnade i ett konkret förslag med utarbetad författningstext till lösning av frågan. Remissyttrandena syntes ha tillstyrkt förslaget om kommunalutskyldernas inlemmande i skattespärren. I vissa yttranden hade förordats en utvidgning av promemorieförslaget till att under skattespärren inbegripa icke blott den allmänna kommunalskatten utan även landstingsskatt och tingshusmedel. Denna utvidgning måste jämväl enligt motionärernas förmenande framstå såsom starkt motiverad. Vad beträffade den föreslagna höjningen av procenttalet för skattespärren till 90 hade i vissa remissyttranden förordats, att procenttalet sattes till 85. Om höjningen av procenttalet stannade vid 85, skulle skattespärren uppnå en förbättrad effektivitet och likformighet för därav berörda skattskyldiga. När skatetrycket nått en sådan höjd, att skattespärr måst tillgripas, borde också kunna krävas, att reglerna därom erhöles en sådan utformning, att de på bästa sätt tillgodosåge anordningens syften, även om de därav berörda skattskyldiga endast representerade ett blygsamt antal. Några statsfinansiella skäl däremot torde icke kunna anföras.

Utskottet.

I den nu förevarande propositionen föreslås, att gällande lagstiftning om begränsning av skatt till staten erhåller förlängd giltighet under ytterligare ett år. Ifrågavarande lagstiftning avser endast statsskatterna.

Såsom av den föregående redogörelsen framgår, har frågan om en utvidgning av skattespärren till att gälla även kommunalutskylder varit föremål för övertvägande. 1944 års bevillningsutskott ansåg en undersökning av frågan önskvärd och framhöll samtidigt, att vid en sådan utvidgning en höjning borde ske av det procenttal av den taxerade inkomsten, vid vilket reduktionen skulle inträda.

Departementschefen har anført, att han i och för sig icke hade något att erinra mot en utvidgning av skattespärren på sådant sätt att därunder inbegreps såväl statliga skatter som allmän kommunalskatt, landstingsmedel och tingshusmedel. En dylik omläggning av skattespärren borde emellertid föranleda, att det hittills gällande procenttalet 80 höjdes, varvid annat alternativ knappast torde böra ifrågakomma än en höjning av procenttalet till 90. I sådant fall komme emellertid reduktionsreglerna att i vissa fall ställa

sig mindre förmånliga för de skattskyldiga än för närvarande. Vidare medförde en utvidgning av skattespärren till andra utskylder än de statliga vissa praktiska svårigheter. Vid sådant förhållande och då det kunde förväntas, att frågan om skatteskälornas utformning vid den statliga beskattningen komme att i en nära framtid upptagas till omprövning, syntes övervägande skäl tala för att den nuvarande lagstiftningen tills vidare bibehölles oförändrad.

I motionen I: 403 har hemställts, att skattespärren måtte sättas vid ett procenttal av 85 och att därunder skulle inbegripas jämväl samtliga utskylder av kommunal karaktär.

Utskottet finner i likhet med departementschefen de skäl, som tidigare åberopats för en lagstiftning av ifrågavarande slag, alltjämt föreligga och anser fördenskull bestämmelser om en skattespärr fortfarande böra förefinnas.

Vad angår det i motionen framställda yrkandet om en utvidgning av skattespärren till att omfatta även kommunalutskylder får utskottet framhålla, att det enligt vad departementschefen anfört kan förväntas att frågan om skatteskälornas utformning vid den statliga beskattningen kommer att i en nära framtid upptagas till omprövning. Då den nuvarande lagstiftningen i förevarande ämne sålunda är att betrakta såsom ett provisorium, finner utskottet skäl icke föreligga att i frågans nuvarande läge vidtaga så genomgripande ändringar i hittills gällande bestämmelser, som förutsättas i motionen. I detta sammanhang vill utskottet jämväl fästa uppmärksamheten på departementschefens uttalande, att en sådan utvidgning av skattespärren komme att medföra vissa praktiska svårigheter.

Utskottet vill vidare påpeka, att, även om med de nu gällande reglerna om skattespärren densamma berört allenast ett mindre antal skattskyldiga, material saknas för bedömande av i vilken utsträckning avkortning eller restitution av skatter kan komma att äga rum, därest skattespärren utvidgas till att avse jämväl kommunalutskylder. Detta gäller redan om procenttalet sättes till 90 men har givetvis än större betydelse, därest procenttalet skulle sättas till 85.

Med hänsyn till ovan berörda omständigheter tillstyrker utskottet bifall till propositionen, varemot den i ämnet väckta motionen avstyrkes av utskottet.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 315 och med avslag å motionen I: 403 av herrar Gunnar Andersson och Mannerskantz, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 30 juni 1943 (nr 493) om begränsning i vissa fall av skatt till staten.

Stockholm den 14 juni 1945.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bär*, *Elon Andersson*, *Sjödahl*, *friherre De Geer*, *Frans Ericson*, *Velander*, *Heüman*, *Ramberg*, *Rosander** och *Wehtje**, samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren*, *Hagberg* i Malmö, *Björklund*, *Hammarlund*, *Olsson* i Gävle, *Sandberg*, *Orgård*, *Falk*, *Olson* i Göteborg och *Vigelsbo**.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Velander*, *Wehtje*, *Hagberg* i Malmö och *Olson* i Göteborg.
